

Dokument ze zasedání

B9-0160/2022

16.3.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o nutnosti přijmout naléhavá opatření EU k zajištění potravin vzhledem k ruské agresi vůči Ukrajině a dlouhodobý akční plán pro rozvoj potravinové soběstačnosti EU
(2022/2593(RSP))

Mohammed Chahim, Clara Aguilera
za skupinu S&D

Usnesení Evropského parlamentu o nutnosti přijmout naléhavá opatření EU k zajištění potravin vzhledem k ruské agresi vůči Ukrajině a dlouhodobý akční plán pro rozvoj potravinové soběstačnosti EU (2022/2593(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Rusku a Ukrajině, zejména na usnesení ze dne 16. prosince 2021 o situaci na ukrajinských hranicích a na Ruskem okupovaných územích Ukrajiny¹,
- s ohledem na prohlášení vedoucích představitelů Evropského parlamentu o Ukrajině ze dne 16. a 24. února 2022,
- s ohledem na prohlášení vysokého představitele jménem EU ze dne 24. února 2022 o invazi ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu,
- s ohledem na prohlášení předsedy Evropské rady a předsedkyně Komise ze dne 24. února 2022 k bezprecedentní a nevyprovokované vojenské agresi Ruska vůči Ukrajině,
- s ohledem na nedávná prohlášení prezidenta Ukrajiny a předsedkyně Komise o situaci na Ukrajině,
- s ohledem na prohlášení skupiny G7 ze dne 24. února 2022,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 24. února 2022,
- s ohledem na článek 39 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117 ze dne 2. prosince 2021, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví

¹ Přijaté texty, P9_TA(2021)0515.

² Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1.

- zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2022 o agresi Ruska vůči Ukrajině⁴,
 - s ohledem na prohlášení hlav států a předsedů vlád učiněné na zasedání Evropské rady dne 10. března 2022 k vojenské agresi Ruska vůči Ukrajině,
 - s ohledem na prohlášení k invazi ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu, které učinili ministři zemědělství zemí G7 na své schůzi konané dne 11. března 2022,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Charta OSN a zásady mezinárodního práva stanoví, že všechny státy požívají stejné svrchovanosti a musí se zdržet ve svých mezinárodních vztazích hrozby nebo použití síly proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti jakéhokoli státu;
 - B. vzhledem k tomu, že Ruská federace zahájila dne 24. února 2022 nevyprovokovanou a neodůvodněnou invazi na Ukrajinu;
 - C. vzhledem k tomu, že Rada Evropské unie přijala vůči Rusku první řadu sankcí, včetně cílených individuálních sankcí, hospodářských a finančních sankcí a obchodních omezení, a v úzké koordinaci s transatlantickými spojenci a dalšími podobně smýšlejícími mezinárodními partnery připravuje další sankce;
 - D. vzhledem k tomu, že přístavy v Černém moři patří mezi poškozenou civilní infrastrukturu, což má za následek úplné zablokování obchodu po moři, včetně vývozu životně důležitých zemědělských produktů do různých regionů, včetně Evropské unie;
 - E. vzhledem k tomu, že válka na Ukrajině brání vnitřnímu pohybu zboží, zejména potravin, krmiv a dalších zemědělských produktů, což způsobuje vážný nedostatek potravin na Ukrajině a nedostatek dostupných zásob pro přepravu do jiných zemí;
 - F. vzhledem k tomu, že v tomto konfliktu je cílem také kritická zemědělská infrastruktura, včetně infrastruktury pro přepravu a skladování, s následnými významnými regionálními dopady; vzhledem k tomu, že bombardování, ostřelování a kazetové bomby ve válečných situacích poškozují zemědělskou půdu a mrzačí ty, kdo se hodljí vrátit, aby ji obdělávali, a činí tuto půdu nepoužitelnou v dalších letech, během nichž se provádí odminování a zajišťuje a zneškodňuje či ničí munice;
 - G. vzhledem k tomu, že sklizeň na Ukrajině nemůže v roce 2022 proběhnout, protože zemědělci a pracovníci v zemědělství uprchli, aby si zachránili život, nebo brání svou zemi, a zemědělské podniky jsou příliš vážně poškozeny na to, aby mohla letošní produkce probíhat jako obvykle;
 - H. vzhledem k tomu, že podíl Ukrajiny na světovém trhu s pšenicí představuje 11 %, s ječmenem 16 %, s kukuřicí 15 %, s řepkovými semeny 16 %, se slunečnicovým

³ Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 262.

⁴ Přijaté texty, P9_TA(2022)0052.

olejem 50 %, se slunečnicovými semeny 9 % a se slunečnicovým šrotem 61 %; vzhledem k tomu, že v případě Ruska se jedná o 20 % (pšenice), 16 % (ječmen), 2 % (kukuřice), 3 % (řepkové semeno) a 20 % (slunečnicový šrot);

- I. vzhledem k tomu, že Ukrajina se stala důležitým dodavatelem do EU, neboť je hlavním dodavatelem kukuřice (v průměru 9,2 megatuny – 57 % dodávek), řepkového semene (2 megatuny – 42 % objemu evropského dovozu), slunečnicových semen (0,1 megatuny – 15 %) a slunečnicového šrotu (1,3 megatuny – 47 % dovozu) a v menší míře pšenice (1 megatuna – 30 % dovozu); vzhledem k tomu, že Rusko je pro EU rovněž, i když v menší míře, významným dodavatelem pšenice (0,5 megatuny – 11 %), ale hlavně řepkového šrotu (0,2 megatuny – 50 %), slunečnicového šrotu (0,9 megatuny – 34 %) a slunečnicových semen (0,3 megatuny – 35 %);
- J. vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu již došlo k prudkému nárůstu světových cen zemědělských produktů (o 5 % až 10 % v závislosti na produktu), čímž se přiblížily cenám hospodářského roku 2007–2008;
- K. vzhledem k tomu, že v důsledku konfliktu stoupají ceny energií, vstupů a potravin, což znamená, že chudobou bude ohroženo stále více lidí (navíc k těm 97 milionům, kteří jsou ohroženi již v současnosti); vzhledem k tomu, že jsou proto zapotřebí sociální opatření, která výrobcům a spotřebitelům pomohou se s těmito dopady vypořádat;
- L. vzhledem k tomu, že dopady nevyvolané a neospravedlnitelné ruské agresivní války na zajištění potravin zhoršily již tak vážnou situaci způsobenou pandemií COVID-19, mimořádným suchem na jihu EU, změnou klimatu a ztrátou biologické rozmanitosti;

A. *Naléhavá opatření k řešení dopadu agrese proti Ukrajině na zajištění potravin*

- 1. co nejostřejším způsobem odsuzuje protiprávní, nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi Ruské federace vůči Ukrajině a invazi na ni, jakož i zapojení Běloruska do této agrese; žádá, aby Ruská federace okamžitě ukončila veškerou vojenskou činnost na Ukrajině, bezpodmínečně stáhla všechny vojenské a polovojenské síly a vojenskou techniku z celého mezinárodně uznávaného území Ukrajiny a plně respektovala územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic s cílem opětovně nastolit mír a zajistit bezpečné zahájení rekonstrukce život podporujících hospodářských, sociálních, zdravotních a potravinových systémů;
- 2. vyjadřuje plnou solidaritu ukrajinskému lidu a svůj hluboký zármutek nad tragickými ztrátami na životech a nad lidským utrpením, které způsobila ruská agrese, a zdůrazňuje, že útoky na civilní obyvatelstvo a civilní infrastrukturu, jakož i nerozlišující útoky jsou podle mezinárodního humanitárního práva zakázány;
- 3. konstatuje, že tyto útoky spolu s přerušением obchodu z důvodu války brání v dodávání základních zdrojů – od energie a hnojiv až po zásadně důležité chemické látky a zemědělské produkty – do EU, takže solidarita zemědělců a spotřebitelů s lidmi na Ukrajině znamená, že je třeba přinášet oběti;
- 4. domnívá se, že EU společně s dalšími mezinárodními subjekty nesmí tolerovat uměle navyšované ceny a musí přijmout opatření k zamezení spekulativnímu chování, které

ohrožuje potravinové zabezpečení zranitelných zemí a obyvatel nebo jejich přístup k potravinám, a to sledováním trhů, které ovlivňují potravinový systém, včetně termínových trhů, s cílem zajistit plnou transparentnost a sdílením spolehlivých údajů a informací o vývoji na světovém trhu s potravinami;

5. vyzývá Komisi, aby v zájmu zajištění potravinového zabezpečení určila a podporovala způsoby a prostředky k řešení hospodářských a sociálních dopadů sankcí, a to především v oblastech zemědělské výroby;
6. vyzývá k uzavření okamžitého a bezpodmínečného příměří; požaduje, aby komunikační kanály s Ruskem zůstaly otevřené a aby dotčené strany byly připraveny vést dialog a jednání až do nastolení příměří a ukončení války, protože jedině prostřednictvím takového příměří lze znovu vybudovat normální život a produkci potravin na celé Ukrajině a v jejích zemědělských oblastech a obnovit normální přeshraniční tok potravin, produktů, sezónní pracovní síly a vstupů, které jsou nezbytné pro zemědělskou a potravinovou výrobu, a tím překonat dopravní problémy při vývozu potravin a produkci komodit;
7. opakuje své předchozí výzvy k výraznému snížení energetické závislosti, zejména na ruském plynu, ropě a uhlí, a to mimo jiné prostřednictvím diverzifikace zdrojů energie a zvýšením energetické účinnosti a rychlosti přechodu na čistou energii; zdůrazňuje, že sankce mohou mít konkrétní dopad na evropské domácnosti v podobě cen potravin a nákladů na energii a že by se od domácností nemělo očekávat, že budou bez podpory platit cenu za tuto krizi; vyzývá proto členské státy, aby připravily plány a dotace pro domácnosti s cílem řešit krizi životních nákladů;
8. zdůrazňuje, že Komise by měla v zájmu předejití riziku nedostatku rostlinných bílkovin urychleně přijmout veškerá potřebná opatření k tomu, aby po dobu trvání krize dočasně umožnila obhospodařování ploch využívaných v ekologickém zájmu, které jsou vhodné pro pěstování bílkovinných plodin, a že by měla zvážit možnost využití inovativních a udržitelných výrobních metod v těchto oblastech;
9. domnívá se, že by měly být posouzeny a dále rozvíjeny bezprostřední změny v režimech výsadby, aby se během letošního vegetačního období zajistilo více domácí produkce, a to v zájmu posílení systémů produkce a umožnění vývoje směrem k větší autonomii ve střednědobém a dlouhodobém horizontu;
10. vyzývá k tomu, aby byla na podporu nejvíce zasažených odvětví okamžitě provedena opatření proti narušení trhu, která jsou stanovena v článku 219 nařízení o jednotné společné organizaci trhů⁵, a zároveň za tímto účelem vyzývá k uvolnění krizové rezervy;
11. domnívá se, že ačkoli zvýšení produkce je nyní naléhavou prioritou, měly by být posouzeny vnitrostátní strategické plány, aby bylo možné provést nezbytné úpravy s ohledem na nové okolnosti, včetně využití příslušných flexibilních opatření ke zvýšení výměry ploch využívaných k produkci;
12. zdůrazňuje, že mimořádná opatření v oblasti rozvoje venkova v souvislosti s pandemií

⁵ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671.

COVID-19 by měla být rozšířena tak, aby řešila přetrvávající problémy s likviditou, které ohrožují životaschopnost zemědělských činností a ohrožují malé podniky působící v oblasti zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů;

13. zdůrazňuje, že by měla být přijata opatření, která zabrání narušení jednotného trhu EU a odstraní překážky bránící volnému pohybu zboží, zejména pokud jde o volný pohyb klíčových komodit, jako jsou obiloviny;
14. domnívá se, že by měla být přijata opatření, která zaručí flexibilitu dovozu klíčových komodit (zejména obilovin, sójových bobů a hnojiv) ze třetích zemí, včetně možnosti dočasně přehodnotit stávající dovozní kvóty;

B. Dlouhodobý akční plán pro rozvoj potravinové soběstačnosti EU

15. vyzývá Komisi, aby bezodkladně vypracovala podrobný akční plán k zajištění řádného fungování našich potravinových dodavatelských řetězců a dlouhodobého potravinového zabezpečení v EU a aby přitom zohlednila zkušenosti získané z dopadu války na Ukrajině a další možná narušení;
16. opakuje, že je třeba posílit evropskou strategickou autonomii v oblasti potravin, krmiv a zemědělství obecně, přičemž je třeba usilovat o plnění cílů Zelené dohody pro Evropu, které jsou navrženy tak, aby chránily naše životní prostředí a v jeho rámci i zemědělské oblasti;
17. uznává, že narušení struktury obchodu, která existovala před invazí, poukazuje na to, že EU musí urychleně zvážit nejen to, jak nejlépe poskytnout okamžitou potravinovou pomoc v krizovém období, ale také jak v dlouhodobém horizontu vytvořit autonomnější zemědělský systém produkující potraviny a krmiva, snížit naši závislost na dovozu a zvýšit domácí produkci; zdůrazňuje, že to se zvláště naléhavě týká produktů, jako jsou obiloviny, olejnatá semena, bílkovinné plodiny a hnojiva, u nichž nejvíce hrozí nedostatek v důsledku pozastavení ukrajinského vývozu;
18. žádá, aby byla přijata posílená opatření na mezinárodní úrovni s cílem zajistit, aby ústředním prvkem politického rozhodování bylo potravinové zabezpečení, aby se zabránilo nedostatku v nejzranitelnějších zemích, přičemž by se mělo upřednostňovat využívání zemědělských produktů k potravinářským účelům a předcházet vzniku překážek v mezinárodním obchodu s potravinami;
19. domnívá se, že by mohlo být třeba učinit podstatné změny i v tržních a vývozních modelech a zavést skutečné pohotovostní plánování, jako je autonomie EU v oblasti výroby krmiv, alternativní odbytiště pro vývoz, posílená schopnost reakce, strategické zásoby základních potravin, krmiv a dalších zemědělských produktů, soběstačnost v oblasti hnojiv a náhradních produktů a jasné informace o celosvětových vzorcích přepravy zemědělských produktů;
20. žádá, aby byla jako prostředek ke zvýšení potravinové soběstačnosti urychlena a posílena opatření ke snížení plýtvání potravinami s cílem maximálně zvýšit dostupnost potravin a zlepšit využívání zdrojů, které v Evropské unii máme;
21. vyzývá k přijetí opatření, která budou řešit chudobu způsobenou rychle rostoucími

cenami energií a dopadem konfliktu na ceny potravin, a domnívá se, že součástí nezbytných kroků musí být i sociální opatření;

◦

◦ ◦

22. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, předsedkyni Komise, vládám a parlamentům členských států, prezidentovi, vládě a parlamentu Ukrajiny a prezidentovi, vládě a parlamentu Ruské federace.